Oplegger Schriftelijke Ronde MC KvW3 inzake Ex-ante Kapitaalmarktonderzoek ZKIJ

Achtergrond

Vanaf 2024 wordt in de regio Zuid-Kennemerland-IJmond onderzocht of het haalbaar is om een Sociaal Impact Fonds op te zetten. Sociale Impactfondsen bestaan al in o.a. Rotterdam en Den Haag met steun vanuit EFRO en binnenkort ook in Amsterdam en Utrecht.
Zij hebben als doel financiering in verschillende vormen te verstrekken aan sociale ondernemingen. Voor de regio Zuid-Kennemerland (Haarlem e.o,) is een financieringsinstrument gewenst gevoed vanuit EFRO Kansen voor West. Het financieringsinstrument zal zich richten op sociale ondernemingen op de gebieden van het Kansen voor West-programma. Omdat de middelen vanuit Kansen voor West uit prioriteit 1 Innovatie komen, zullen de financieringen moeten passen bij de thema's uit de RIS3. In pagina 20 tm 22 van bijgaand onderzoek wordt deze potentiële bijdrage onderschreven.

Om dit initiatief mogelijk te maken is, conform verplichting uit verordening 1060 van 2021 (artikel 58 lid 3), een ex-ante kapitaalmarkt analyse uitgevoerd om het falen in de markt aan te tonen, dat sociale ondernemers onvoldoende reguliere financiering uit de markt kunnen halen in deze regio.

Ex-ante kapitaalmarkt onderzoek

De Europese Commissie heeft in artikel 58, lid 3 uit EU-verordening 2021/1060 bepalingen meegegeven voordat EU-middelen voor een financieringsinstrument mogen worden ingezet. Steun uit EU-fondsen via financieringsinstrumenten moet worden gebaseerd op een - onder de verantwoordelijkheid van de beheerautoriteit - opgestelde ex-antebeoordeling. De ex-antebeoordeling wordt voltooid voordat programmabijdragen kunnen worden verstrekt aan financieringsinstrumenten. Gezien bovenstaande is voor de specifieke openstelling voor het Sociaal Impact Fonds een ex-ante kapitaalmarkt analyse gemaakt. Hiermee is het falen in de markt aangetoond, dat sociale ondernemers onvoldoende reguliere financiering uit de markt kunnen halen.

Sociale ondernemingen die werken met werknemers met afstand tot de arbeidsmarkt kunnen moeilijk financiering vinden om hun continuïteit te verzekeren, zich door te ontwikkelen en/of hun vleugels uit te slaan om schaalvoordelen te realiseren. Omdat deze ondernemers maatschappelijke waarde vaak belangrijker vinden dan financiële winst, zijn investeerders terughoudend wegens lagere rendementen en financieringsrisico's. Banken zijn eveneens voorzichtig, vooral bij kleinere of jongere bedrijven die nog geen aansprekend trackrecord hebben.

In reactie op dergelijke knelpunten hebben diverse steden, waaronder Rotterdam, Den Haag en Amsterdam, zogeheten Sociaal Impact Fondsen opgericht. Deze fondsen richten zich op het versterken van lokale sociale ondernemers door passende financieringsinstrumenten, advies en netwerktoegang aan te bieden. Eerder onderzocht de gemeente Haarlem of een vergelijkbaar Sociaal Impact Fonds haalbaar zou zijn. Dat onderzoek concludeerde destijds dat de schaal van de gemeente Haarlem alleen onvoldoende was om een fonds succesvol in te richten. Daarop is besloten de geografische scope te verbreden naar die van arbeidsmarktregio Zuid-Kennemerland en IJmond. Deze schaalgrootte blijkt geschikter voor het succesvol inrichten van een Sociaal Impact Fonds.

Medegefinancierd door de Europese Unie

Het ex-ante kapitaalmarkt onderzoek is uitgevoerd door Lysias B.V. in opdracht van de gemeente Haarlem en toont aan dat er sprake is van marktfalen. Er is een financieringskloof die de reguliere markt niet kan overbruggen, dit onderstreept de noodzaak van een Sociaal Impact Fonds.

Resultaten en conclusies
In Zuid-Kennemerland is het totale marktfalen berekend op (€ 3,1 mln - € 4,6 mln).

Het voorstel is om in het SIF € 2,5 mln als fondskapitaal in te zetten voor Zuid-Kennemerland, waarvan dan maximaal € 1 mln als bijdrage wordt gevraagd van Kansen voor West EFRO. Hiernaast is dan cofinanciering nodig van € 1,5 mln. Hiervoor zijn o.a. gemeentes benaderd. Er wordt een hefboomeffect van 2-2,5 verwacht. Aangeraden wordt om verschillende instrumenten in te zetten al naar gelang de fase waarin de ondernemer zich bevindt (van pioniersfase tot opschaling).

Conform artikel 40 lid 1 onder d van verordening 1060 van 2021 de volgende vraag aan het MC:

1. Heeft u nog op- of aanmerkingen ten aanzien van het onderzoek en de daarin opgenomen aanbevelingen?

Medegefinancierd door de Europese Unie